

Radosav Jovančević, Spasoje Bulatović i Miodrag Jovančević,
Pavod za voćarstvo — Bijelo Polje
Poljoprivredni fakultet — Beograd

NASLJEĐIVANJE OSOBINA U F₁ GENERACIJI RODITELJSKIH
KOMBINACIJA GOLDEN DELICIOUS X LODI
I LODI X GOLDEN DELICIOUS*

THE INHERITANCE IN F₁ GENERATION OBTAINED FROM GROSSES
BETWEEN GOLDEN DELICIOUS X LODI AND
LODI X GOLDEN DELICIOUS

Sadržaj: Introdukcija stranih kvalitetnih sorti jabuka u nekim rejonima Jugoslavije nije mogla uvijek da obezbijedi odgovarajući sortiment za dotični rejon. Stoga se ističe potreba za stvaranjem novih kvalitetnih i visokokvalitetnih sorti jabuka, s većom mogućnošću prilagođavanja geografsko-ekološkim uslovima Polimlja. Radi toga su vršena recipročna ukrštanja i proučavani hibridi više kombinacija: *zlatni delišes x lodi* i *lodi x zlatni delišes*. lodi (*Lodi*), otpornost, rodnost, cvjetanje, bujnost.

Ključne riječi: hibridi, zlatni delišes (*Golden Delicious*), lodi (*Lodi*), otpornost, rodnost, cvjetanje, bujnost.

UVOD

Rani početak rodnosti s visokim i stabilnim prinosima plodova dobrog kvaliteta, važni su činioci voćarstva. Sorte stranog porijekla u našim uslovima ne ispoljavaju uvijek željene osobine. Klima, zemljište i orografija često su ograničavajući faktori njihovog uspješnog gajenja. Stoga je cilj naših istraživanja bio da, polazeći od nekih poznatih stranih sorti, stvorimo sorte koje bi bile bolje prilagođene uslovima Polimlja i njegove okoline. U tom cilju vršena su ukrštanja i proučavani hibridi iz dvije kombinacije:

* Rad je saopšten na III kongresu genetičara Jugoslavije s inostranim učesnicima, Ljubljana, 31. maj — 4. jun, 1987.

Golden Delicious x *Lodi* i *Lodi* x *Golden Delicious*. Obje ove sorte su određene kao vodeće prilikom druge rejonizacije, a *Golden Delicious* je i danas vodeća.

Očekivalo se da se njihovom kombinacijom dobiju hibridi koji će naslijediti neke pozitivne osobine jednog ili drugog roditelja ili pak obje.

MATERIJAL I METOD RADA

Rad na oplemenjivanju jabuka u Zavodu za voćarstvo u Bijelom Polju počeo je 1961. godine

Recipročna ukrštanja *Golden Delicious* sa *Lodi*-jem vršeno je 1971; a sijance smo dobili 1972. godine.

Kad su hibridi prorodili, osmatrane su sljedeće osobine: bujnost stabla, puno cvjetanje, vrijeme zrenja, dužina peteljke ploda, rodnost, oblik i izgled ploda (sličan ocu ili majci, intermedijaran), krupnoća ploda, boja pokožice, otpornost prema pepelnici (*Podospaera leucotricha*) i fuzikladijum (*Venturia inaequalis*) i trajanje čuvanja.

Stepen zaraze izračunat je po metodi Herber-Towne. Svaki hibrid posmatran je posebno najmanje tri godine u rodu, a izvjestan broj hibrida s pozitivnim osobinama je umnožen radi prijave Saveznoj komisiji za priznavanje sorti poljoprivrednog bilja. Jedan je i priznat za sortu pod nazivom *rani delišes*.

Sijanci su posađeni na odstojanju 4,5 x 2,5 m uz slobodan sistem uzgoja. Hibridi iz obje kombinacije počeli su da rađaju u četvrtoj godini poslije sadnje. Roditelji su kalemljeni na divljaci i bili su iste starosti kao i hibridi.

Prema bujnosti stabla i krupnoći ploda hibridi su svrstani u pet grupa i ujedno je izvršeno i poentiranje (tab. 1).

REZULTATI I DISKUSIJA

Rezultati dobijeni tokom višegodišnjih proučavanja prikazani su u tab. 2 do 6.

Prilikom utvrđivanja osobina uvijek su uzimani u obzir procenat i broj rodni i nerodni stabala od njihovog ukupnog broja.

Bujnost stabla. U tab. 2 prikazana je bujnost stabala i vrijeme zrenja plodova hibrida obje kombinacije. Bujnost stabla kombinacije *Golden Delicious* x *Lodi* je manji nego roditelja, dok

je taj prosjek veći kod kombinacije *Lodi x Golden Delicious*. To znači da u drugoj kombinaciji nekih hibrida nastaje pojava luksuriranja, dok je u obje kombinacije izražena i pojava transgresivnog cijepanja.

Zrenje ploda. *Golden Delicious* se u Polimlju bere sredinom ili krajem septembra, a *Lodi* sredinom jula. U obje kombinacije plodovi se sa dvije trećine hibrida beru prije 15. avgusta, a jedan mali procenat u drugoj polovini avgusta. U ovoj osobini, tj. zrenju ploda dominantan je uglavnom *Lodi*.

Tab. 1. Svrstavanje hibrida prema razvijenosti krune i krupnoći plodova po grupama
Hybrids classification according to crown development and fruit size

Grupe Category	Dimenzije krune u m Crown size in m		Dimenzije plodova (mm) Fruit size in mm	
	Visina Height	Širina Width	Visina Height	Širina Width
I	< 3,0	< 2,0	40	50
II	3,1—4,0	3,0—4,0	51	60
III	4,1—5,5	4,1—5,6	55	60
IV	5,6—6,7	5,7—6,5	61	65
V	6,6—7,5	6,6—8,0	66	70-80

Tab. 2. Neke osobine hibrida jabuke u F₁ generaciji izražene u broju i procentu stabala i vrijeme zrenja plodova
Some properties of apple hybrids in F₁ generation expressed in number and % of trees and fruit maturity

	Kombinacije — Crosses			
	Golden delicious x Lodi	Lodi x Golden delicious		
Broj ispitivanih hibridnih stabala Number of hybrid trees studied	47	37		
Broj stabala po grupama bujnosti* Number and % of trees classified in groups according to vigour*	Broj Number	%	Broj Number	%
I	2	4,27	4	10,81
II	17	36,47	5	13,51
III	28	59,37	12	32,46
IV	0	0,0	6	16,22
V	0	0,0	10	27,03
Zrenje plodova Fruit ripening				
Do 15. VIII To 15. VIII	39	82,98	29	78,38
Od 16. VIII — 1. IX From 16. VIII to 1. IX	4	8,51	3	8,11
U septembru In September	0	0,0	0	0,0
U oktobru In October	4	8,51	5	13,51

* Bujnost slaba — I
Vigour poor

Bujnost odlična — V
Vigour excellent

Prosjeak krune hibrida Golden delicious x Lodi = 2,553 m
Roditelja 3,00 m
Dodi x Golden delicious 3,35 m

Average crown of hybrids Golden delicious x Lodi = 2,553 m
Parents 3,00 m
Lodi x Lolden delicious 3,35 m

Tab. 3. Osobine ploda hibrida u F₁ generaciji kod nekih kombinaciji jabuka
Some fruit characters of apple hybrids in F₁ generation

Kombinacije Crosses	Golden delicious x x Lodi		Lodi x Golden delicious	
Broj ispitivanih hibridnih sijanaca — Number of studied hybrid seedlings	47 Nerodnih: 4 (8,51%) Unbearing:		37 5 (13,51%)	
Boja ploda — Fruit colour	Broj Number	%	Broj Number	%
Pokožice — Skin				
Majčina — Mother's	16	34,04	10	43,24
Intermedijarna — Intermediate	9	19,15	5	13,51
Očeka — Father's	18	38,20	11	29,73
Dopunska — Complement				
Majčina — Mother's	15	31,92	13	35,14
Intermedijarna — Intermediate	9	19,15	6	16,22
Očeva — Father's	19	40,43	13	35,14
Mesnatost ploda — Flesh				
Majčina — Mother's	22	46,81	18	48,65
Intermedijarna — Intermediate	4	8,51	2	5,41
Očeva — Father's	17	36,17	12	32,43
Ukus ploda — Fruit flavour				
Sladak — Sweet	1	2,13	2	5,42
Slatkonakiseo — Sweet-sour	30	63,83	24	64,86
Kiseo — Sour	12	25,53	6	16,22

U kombinaciji *Golden delicious x Lodi* u tri hibrida mesnati dio ploda je sunderast, dok je u kombinaciji *Lodi x Golden delicious* mesnati dio ploda sunderast samo u jednog hibrida. U istoj kombinaciji plodovi jednog hibrida imaju crvenu dopunsku boju.

In the combination *Golden delicious x Lodi* in three hybrids fruit pulp is spongy, while in the combination *Lodi x Golden delicious* spongy fruit pulp is only in one hybrid. In the same combination, in one hybrid compliment colour of fruit is red.

Tab. 4. Krupnoća i oblik ploda u F₁ generaciji kod nekih kombinacija hibrida jabuka
Fruit size and shape in F₁ generation of apple hybrids

Kombinacije Crosses	Golden delicious x x Lodi		Lodi x Golden delicious	
Broj ispitivanih hibridnih sjanaca	47		37	
Number of studied hybrids apple trees				
Krupnoća ploda u mm Size of fruits in mm	Broj Number	%	Broj Number	%
I	1	2,13	1	2,70
II	6	12,76	2	5,40
III	15	31,91	9	24,33
IV	19	40,42	15	40,54
V	2	4,26	5	13,54
Oblik ploda — Shape				
Majčin — Mother's	15	31,91	5	13,51
Intermedijaran — Intermediate	16	34,04	10	27,30
Očev — Father's	12	25,53	13	35,14
Novi ili drugi — New or other	0	0	4	10,81
Nerodnih — Unbearing	4	8,51	5	13,51

Prosjeck plodova hibrida *Golden delicious x Lodi* je 3,35 mm, za roditelje 3,00 mm. *Lodi x Golden delicious* ima prosječne plodove 3,16 mm, a roditelji 3,00 mm.

Average for hybrids *Golden delicious x Lodi* is 3,35 mm; for parents 3,00 mm. *Lodi x Golden delicious* 3,16 mm; parents 3,00 mm.

Tab. 5. Cvjetanje i dužina peteljke u hibrida jabuka u F₁ generaciji
 Blossoming and pedoncle length in F₁ apple hybrids

Kombinacije Crosses	Golden delicious x x Lodi		Lodi x Golden delicious	
Broj ispitivanih hibridnih sijanaca	Broj Number	%	Broj Number	%
Number of studied hybrids apple seedlings				
Ukupno — Total	47	100	37	10
Nerodnih — Unbearing	4	8,51	5	13,51
Cvjetanje — Blossoming				
Rano — Early	2	4,26	5	13,51
Srednje — Middle	34	72,34	15	40,54
Kasno — Late	7	14,89	12	32,43
Dužina peteljke Length Stalk				
Kratka (do 10 mm) Short (to 10 mm)	2	4,26	0	0
Srednja (10-20 mm) Middle long (from 10 to 20 mm)	26	55,31	13	35,14
Duga (preko 20 mm) Long (20 mm and with)	15	31,90	19	51,35

Tab. 6. Procenat hibrida jabuka prema vremenu stupanja u rodnost
Percentage of apple hybrids according to bearing starting

	Kombinacije — Crosses	
	Golden delicious x Lodi	Lodi x Golden delicious
Godina — Year		
1976.	2,13	5,41
1977.	14,89	27,03
1978.	25,53	8,11
1979.	17,03	0
1980.	0	0
1981.	14,89	2,70
1982.	12,77	27,03
1983.	4,26	16,22
Nerodnih — Unbearing	8,51	13,51

Dužina peteljke ploda. *Golden Delicious* ima dugu peteljku, a *Lodi* srednje dugu. Međutim, prva kombinacija (*Golden Delicious* x *Lodi*) ima hibridnih stabala sa plodovima kratke peteljke (2 stabla), što znači da je nastupila transgresija cijepanja tih osobina. U njima je više stabala naslijedilo plodove srednje dugačkih peteljki (55,31%) dok je u drugoj kombinaciji (*Lodi* x *Golden Delicious*) veći procenat 51,36% naslijedilo *Golden Delicious*-a peteljku (tab. 5).

Rodnost. Hibridi *Golden Delicious* x *Lodi* rodili su od 0,2 do 60 kg; prosjek 25 kg. Hibridi *Lodi* x *Golden Delicious* rodili su od 0,2 do 45 kg u prosjeku.

U tabeli 6 prikazan je procenat hibrida prema vremenu stupanja u rodnost. Tu se vidi da je stupanje u plodonosnje hibridnih stabala neujednačeno, jer je neke godine njih stupilo u rodnost veći broj, a opet druge godine manje ili ih nije bilo.

Od 47 hibridnih stabala u kombinaciji *Golden Delicious* x *Lodi* bilo je nerodnih 4 (8,51%), a u kombinaciji *Lodi* x *Golden Delicious* od 37 hibridnih stabala bilo je 5 (13,51%).

Otpornost prema bolestima. Kombinacija *Golden Delicious* x *Lodi* je relativno otporna na *Podosphaera leucotricha*, a manje otporna na *Venturia inaequalis*. Hibridi druge kombinacije *Lodi* x *Golden Delicious* su manje otporni na obje bolesti.

Kombinacija *Golden Delicious* x *Lodi* ima 4 hibridna stabla otporna na obje bolesti, a *Lodi* x *Golden Delicious*, dva.

Tab. 7. Indeks oboljenja raznih kombinacija F₁ generacije (petogodišnji prosjek)
Index of infection of different combinations of the F₁ generation of apple hybrids (average for 5 years)

Kombinacija Crosses	<i>Podosphaera</i> <i>leucotricha</i>	<i>Venturia</i> <i>inaequalis</i>
<i>Golden delicious</i> x <i>Lodi</i>	31,31	35,02
<i>Lodi</i> x <i>Golden delicious</i>	38,22	54,89

Po metodi Herberger-Towsenda
After method of Herberger-Towsend

Boja pokožice i mesnatog dijela ploda.

Golden Delicious ima pokožicu tanku, glatku i zlatnožutu, a *Lodi* glatku, tanku, čvrstu i svijetlozelenu s rijetkim, krupnim slabo izraženim tačkicama. Zrenjem zelena boja prelazi u žuto-zelenu.

Većina hibrida F_1 generacije ima *Lodi*-jeve (očeve) osobine, a druge majčine (*Golden Delicious*-a). Intermedijarnost je kod obje kombinacije u dovoljnoj mjeri zastupljena (tab. 3).

Dopunska boja ploda je takođe u prve kombinacije pod jačim uticajem *Lodi*-a, a u drugoj *Golden Delicious*-a. Intermedijarnost je takođe slabije zastupljena kod obje kombinacije.

Boja mesnatog dijela ploda. *Golden Delicious* ima meso čvrsto i blijedožuto, a *Lodi* blijedo s nijansom zelenkastom. Plodovi hibrida imaju boju mesa u najvećem broju naslijeđene majke; i to: u prvoj kombinaciji od *Golden Delicious*-a, a u drugoj od *Lodi*-a. Intermedijarnost je slabije izražena.

Ukus ploda. Slatkonakiseo ukus ploda naslijeđen je od oba roditelja, u obje kombinacije. U nekih hibridnih stabala plodovi su ili kiseli ili potpuno slatki, a transgresivno cijepanje od slatkog do kiselog ukusa javlja se u obje kombinacije. Međutim, hibridnih stabala s kiselim plodovima je više od onih sa slatkim.

Krupnoća oblika ploda. U prosjeku su, u obje kombinacije, plodovi hibrida krupniji od plodova roditelja, iako i u njima transgresivno cijepanje različitih stabala varira po krupnoći od sitnih do krupnih. U obje kombinacije najviše je hibridnih stabala u četvrtoj grupi, čiji su plodovi krupniji od plodova roditelja, te je kod njih izražena osobina luksuriranja.

Oblik ploda. *Golden Delicious* ima plodove izduženo koničnog oblika, simetrične, a *Lodi* zarubljenokupaste s najvišom širinom bliže peteljci (tab. 4).

U kombinaciji *Golden Delicious* x *Lodi* većina stabala ima plodove (34,042%) po obliku intermedijarne, a u drugoj kombinaciji (*Lodi* x *Golden Delicious*) očeve (35,135%). Ovdje takođe nastaje transgresivno cijepanje u obje kombinacije, od očeva, preko intermedijarnog, do majčinog oblika, a posebno u drugoj kombinaciji, a novi oblik ploda imaju četiri hibrida.

Cvjetanje i dužina peteljke. Oba roditelja u uslovima Polimlja cvjetaju kasno (Jovančević R., 1971). Međutim, njihova hibridna stabla u obje kombinacije pokazuju transgresivno cijepanje, tako da je najveći procenat hibrida sa srednjim, zatim kasnim, a najmanje s ranim cvjetanjem (tab. 5).

SAŽETAK

Na osnovu obavljenih istraživanja mogu se izvesti slijedeći zaključci:

Hibridi obje kombinacije stupili su na rođ u četvrtoj godini starosti. Rodnost im je osmatrana osam godina. Ona je po godi-

nama neujednačena. Kombinacija *Golden Delicious* x *Lodi* je rod-nija.

Bujnost stabala kombinacije *Lodi* x *Golden Delicious* veća je nego u roditelja, dok je u kombinaciji *Golden Delicious* x *Lodi* manja.

U obje kombinacije zrenje plodova je u većini hibrida rano tj. *Lodi* je imao dominantne osobine nad *Golden Delicious*.

Na osnovnu boju uticala su oba roditelja, ali je ipak u većine hibrida *Lodijeva* boja ploda u obje kombinacije dominantnija. Isti slučaj je i kod dopunske boje ploda. Intermedijarna boja u obje kombinacije je manje izražena.

Ukus ploda hibrida obje kombinacije je roditeljska (slatko-nakisela), mada i u ovoj osobini nastaje transgresivno cijepanje od stabala slatkih plodova do stabala kiselih plodova.

Plodovi hibrida obje kombinacije su u prosjeku krupniji nego u roditelja, mada i u njima nastaje transgresivno cijepanje. Neki hibridi rađaju posebno krupnije plodove nego njihovi roditelji (pojava luksuriranja).

U obje kombinacije oblik ploda je u većini hibrida kao kod *Golden Delicious-a*. U drugoj kombinaciji imamo 4 hibrida čiji oblik ploda ne liči roditeljima.

Peteljka ploda prve kombinacije je najviše naslijeđena od sorte *Lodi-a* (srednja), a od *Golden Delicious-a* u drugoj kombinaciji (dugačka).

Indeks oboljenja za prvu kombinaciju pokazuje da su hibridi dovoljno otporni od obje bolesti. Kod druge kombinacije (*Lodi* x *Golden Delicious*) hibridi su manje otporni, a naročito na *Venturia inaequalis*.

LITERATURA

Jovančević, R. (1971): Fenološka proučavanja i dinamika radanja jabuka u Polimnju, Jugoslovensko voćarstvo, br. 17-18, Čačak.

THE INHERITANCE IN F₁ GENERATION OBTAINED FROM
CROSSES BETWEEN GOLDEN DELICIOUS X LODI
AND LODI X GOLDEN DELICIOUS

Jovančević R., Bulatović S., Jovančević M.
Fruit Growing Station, Bijelo Polje, Yugoslavia

Summary

Among many crosses in apples, conducted during last 25 years, the most promising have been obtained from the parents *Golden Delicious* x *Lodi* and *Lodi* x *Golden Delicious* the results of which are as follows:

The F₁ hybrids in both combinations started bearing in fifth year. Observed during eight years hybrids of *Golden Delicious* x *Lodi* manifested higher productivity, since 15 among them have given over 40 kg fruit per tree in average.

Hybrids of *Lodi* x *Golden Delicious* manifest higher vigour than their parents, while hybrids of *Golden Delicious* x *Lodi* are less vigorous than their parents. In both combinations hybrid manifested transgressive segregation.

Earlier fruit maturation prevailed, which shows dominance in heredity of *Lodi* cultivar.

In the combination *Golden Delicious* x *Lodi* fruit colour has been inherited from both parents, while in the combination *Lodi* x *Golden Delicious* this was not the case. However, *Lodi* manifested higher effect on fruits colour. Intermediate color of fruit was less expressed.

Fruit size in hybrids was higher than in parents. Out in some cases we observed even luxuriant Here was present transgressive inheritance too.

Fruit taste of hybrids is like in parents, but we observed transgressive segregation concerning this property — from sweet to acid.

In the hybrids of both combinations fruit form of *Golden Delicious* prevailed, while in the combination *Lodi* x *Golden Delicious* four hybrids manifested fruit form different than in the parents.

Fruit peduncle in the combination *Golden Delicious* x *Lodi* has been inherited from *Lodi*, while in the combination *Lodi* x *Golden Delicious* from *Golden Delicious*.

Blossoming manifested intermediate inheritance, that means from both parents, but we observed also transgressive segregation from early to late blossoming.

Resistance to diseases in hybrids was good, while in the combination *Lodi* x *Golden Delicious* some manifest very high resistance particularly against *Venturia inaequalis*.

Dr Darko Mandić, mr Kezun Perović
Veterinarski zavod — Titograd

LOKALNA PRIMJENA »GEEKORTONA-SPRAY-a« U LIJEČENJU NEKIH KOŽNIH BOLESTI PASA

Veterinarima na terenu često puta predstavlja problem liječenje dermatoloških slučajeva pasa. Za to ima više razloga, s obzirom da je potrebno dobro poznavanje fiziologije, biohemije i patologije kože, uz teškoću da vlasnik često puta dockan primijeti da je životinja oboljela od nekog kožnog oboljenja. Tako, stručnjak obično pruža pomoć tada, kada su primarne eflorescencije na koži već maskirane autotraumatizacijom zbog nesnosnog svrbeža, češanja, grebanja, griženja i lizanja, što sve uslovljava dosta brzo teške promjene na koži, koje se često sekundarno infliciraju. Teškoću predstavlja i dlačni pokrivač, koji može biti vrlo gust, tako da je i klinički pregled otežan, s obzirom na pravi uvid u topografiju dermatoze.

Koža može biti napadnuta sa velikim brojem različitih uzroka, hemijskih ili fizikalnih, bakterijskih, parazitaranih, gljivičnih ili virusnih. Te štetne tvari mogu oštetiti kožu direktnim kontaktom, te enteralnim ili parenalnim putevima (inhalacija).

Kako koža reaguje na sve podražaje samo sa nekoliko temeljnih reakcija, to današnja saznanja upućuju na lokalno liječenje kožnih bolesti (naročito akutnih). Do toga se došlo poslije otkrića antibiotika i snažnih glukokortikoida, koji sa svojim antiinflamatornim, antipruriginoznim, antioksidativnim i antialergijskim djelovanjem, koji postaju nezamjenljivi kod liječenja raznih dermatoza.

Kod ovih razmatranja mora se uzeti u obzir da za mnoge stare klasične dermatološke lijekove (različiti katrani, sumpor, salicilna kiselina, resorcin, borna kiselina, različite boje i dr.) nije bilo tačno utvrđeno kakve su bile indikacije za svaki pojedini lijek. Najčešće je to bilo prepušteno intuiciji i osjećanju svakog veterinaru, koji je liječio neku životinju oboljelu od neke dermatoze.

Zbog toga je u savremenoj terapiji dermatoza, potrebno da lijekovi budu što manje kompleksni i komplikovani.

U novije vrijeme sve širu primjenu imaju razni preparati koji se u vidu spreja koriste u konzervativnoj terapiji ili primjeni za terapiju povreda različite etiologije.

Na našem tržištu se nalazi veći broj preparata domaće i strane proizvodnje, koji se lokalno primjenjuju u vidu spreja (Derma-spray, Terra-Cortil-spray, Acutol-spray, Geokorton-spray i dr.).

Kao primjer jedne savremene kombinacije antibiotika i kortikosteroida je i »Geokorton« spray, čiji je sastav akutne substance: oksitetraciklin u obliku hidrohlorida 250 mg u kombinaciji sa 80 mg hidrokortizona. (Oksitetraciklin kao antibiotik širokog spektra, primijenjen lokalno sprječava i uklanja sekundarnu infekciju kože, a kortikosteroidna komponenta pokazuje snažan učinak protiv upala, eksudacije, svrbeža i edema različitih alergijskih dermatosa i drugih oštećenja.

MATERIJAL I METOD RADA

Kod izbora materijala nastojali smo da slučajevi budu klinički što raznovrsniji (piotraumatski dermatitis, alergijski dermatitis od uboda buha, impetigo, folikulitis, perianalni ekcem, interdigitalni dermatitis i dr.). Sa ovim materijalom obuhvatili smo 36 pasa, oba pola, različitih rasa (balkanski gonič, posavski gonič, trobočaj, irski seter, pekinez i dr.) i različite starosti (od 1 do 8 godina) i uglavnom se sastojao u ogleđima kutisa i subkutisa.

Promijenjena mjesta na koži, prije lokalne primjene navedenog preparata, smo očistili. Prvo smo uklonili dlaku šišanjem i to 3-5 cm od ruba procesa, dok smo sa samog procesa uklonili prljavštinu i krv, eksudat, gnoj, kraste i ostatke eventualno prije apliciranih lijekova. Ovo smo postizali opreznim ispiranjem sa toplom fiziološkom otopinom, tamponiranjem vodenom otopinom kalijevog permanganata, otopinom borne vode. Rjeđe smo upotrebljavali 3% rastvor vodonik superoksida.

Poslije ove pripreme aplicirali smo lokalno Geokorton-spray i to 2-4 puta dnevno, zavisno od težine slučaja.

Preparat smo primjenjivali po uputstvu proizvođača, na taj način što smo suspenziju u originalnom pakovanju dobro promućkali a poslije pritiskom na dugme pri vrhu bočice sa rastojanja oko 15 cm spreirali na povredu aplicirajući mlaz pod pravim uglom. Sama aplikacija je trajala 2-4 sekunde.

Poslije spreiranja promijenjenih mjesta na koži, 10-15 minuta pazili smo da se životinja ne češe i ne liže po tim mjestima, a negdje smo stavljali i potrebne okovratnike. Kod kožnih procesa na glavi uvijek smo oči dobro zatvorili, a bočicu smo tada više približili koži.

Sve ozljede ostavljali smo »otvoreno« izložene vazduhu. Nije-smo primjenjivali najčešće nikakvu dopunsku terapiju, a rijetko smo vršili i lokalno čišćenje povreda od suvišnog sekreta.

REZULTATI I DISKUSIJA

Rezultati liječenja sa »Geokorton«-spray-om prikazani su u tabeli 1.

Tab. 1. Rezultati liječenja dermatoza pasa sa »Geokortonom«

Dijagnoza	Broj pasa	Trajanje liječenja dani	Rezultat liječenja		
			Odličan	Dobar	Slab
Potraumatski dermatitis	6	3-6	5	1	
Alergijski dermatitis (ubodi buha)	5	3-5	3	2	
Otitis eksterna — dermatitis uške	6	4-7	5	1	
Impetigo	2	3	1	1	
Folikulitis	2	5-6	2		
Perinjalni ekcem	4	6-7	1	2	1
Seboroični dermatitis	4	7-8	3	1	
Akutni dermatitis (scrotum)	2	5-6	1	1	
Hronični kalus (infekcija)	1	8			1
Interdigitalni dermatitis	4	7-8	3	1	
Ukupno	36		25	10	1

Učinak liječenja pojedinih vrsta dermatozâ podijelili smo u tri skupine (odličan, dobar, slab), kako se može vidjeti iz priložene tabele. Kao što se moglo i očekivati najbolje rezultate smo imali kod akutnih površinskih piodermija (piotraumatski dermatitis), svježih dekubitalnih ozljeda, kao i inficiranih pruriginoznih ekcema različite etiologije. Kod težih dermatoznih oboljenja provodili smo i potrebnu simptomatsku terapiju (antibiotici, kardijaci, zaštitna terapija jetre), dok smo kod alergijskog dermatitisa (ujedi buha) preduzimali rigoroznu antiparazitaru akciju, kako na samoj životinji, tako i u njejoj okolini. U tim slučajevima nastojali smo da prekinemo biološki ciklus parazita — uništavanjem jajašaca i larvi.

Kod duboke piodermije (furunkuloza, inficirani hronični kalus) odnosno hroničnog oblika dermatitisa (eozinofilni granulom) imali smo slabe rezultate sa »geokortonom«.

ZAKLJUČAK

Kombinacija oksitetraciklina s hidrokortizonom u obliku aerosola — geokorton-spray je korisno terapeutsko sredstvo za površinske dermatoze, posebno ako je došlo do sekundarne infekcije, što je čest slučaj.

Pravilnom upotrebom znatno se skraćuje vrijeme liječenja, u odnosu na raniju terapiju.

Oprema preparata zadovoljava, lako se rukuje, a bočica je nelomljiva.

Nijesmo uočili preosjetljivost kože na oksitetraciklin u ovom obliku.

LITERATURA

1. Fallševac, J. (1971): Antibiotici i antibiotska terapija, »Pliva«, Zagreb.
2. Tomić, D. (1969): Farmakoterapija, Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb.